

บทที่ 5

อภิปรายผล บทสรุป

การศึกษาโครงการวิจัยครั้งนี้การศึกษา “รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน จังหวัดพิษณุโลก” มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ 1. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ การจัดทำรายการวิทยุชุมชน 2. เพื่อหารูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน 3. เพื่อจัดทำนโยบายสาธารณะ เรื่องการจัดทำรายการวิทยุชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือหัวหน้าสถานีวิทยุชุมชน กรรมการสถานีวิทยุชุมชนและประชาชนที่รับฟังรายการวิทยุชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 88 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) สถานีวิทยุชุมชน จำนวน 22 แห่ง ประกอบด้วย วิทยุชุมชนตำบลท่าโพธิ์, วิทยุชุมชนเครือข่ายชุมชนเทศบาลนครพิษณุโลก, วิทยุชุมชนคนไอที, วิทยุชุมชนคนอรัญญิก, วิทยุชุมชนคนเนินมะปราง, วิทยุชุมชนคนสองแคว, วิทยุชุมชนคนแสงดาว, วิทยุชุมชนคนพิษณุโลกภาคประชาชน, วิทยุชุมชนคริสเตียนพิษณุโลก, วิทยุชุมชนราชมงคล, วิทยุชุมชนคนพิษณุโลก, วิทยุชุมชนสภาวัฒนธรรมตำบลหัวรอ, วิทยุชุมชน RADIO PLUS, วิทยุชุมชนคนวัดจันทร์, วิทยุชุมชนกรีนเรดิโอ, วิทยุชุมชนคนรอบค่าย, วิทยุชุมชนสภาวัฒนธรรม ตำบลหัวรอ, วิทยุชุมชนมหาจักรพรรดิ, วิทยุชุมชนวัดท่ามะปราง, วิทยุชุมชนสถาบันพัฒนาสีเขียวอินโดจีน, วิทยุชุมชนคนบ้านเรา และวิทยุชุมชน MSS เพื่อคนพิษณุโลกที่เป็นคณะกรรมการบริหารงาน ฝ่ายบริหารงานประจำ (ฝ่ายแผนนโยบาย) ฝ่ายผู้ผลิตรายการ (ฝ่ายปฏิบัติงาน) อาสาสมัครและผู้ฟังรายการ

สถานีวิทยุชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่ดำเนินงานตามหลักการที่ว่า “วิทยุชุมชนเป็นของชุมชน เพื่อชุมชนและโดยชุมชน” กล่าวคือในแง่มุมมอง “ของชุมชน” ถ้าดูจากองค์ประกอบของคณะกรรมการวิทยุชุมชน แล้ว พบว่ามีคนหลากหลายกลุ่มภายในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นกรรมการ ส่วนทุนที่ใช้ดำเนินการนั้นก็เป็นการระดมทุนจากภายในชุมชน มากกว่าร้อยละ 50 นอกจากนี้ ในแง่มุมมองของ “โดยชุมชน” ถ้าดูจากจำนวนของคณะกรรมการ และผู้จัดรายการแล้ว มีมากพอสมควร โดยกรรมการเฉลี่ยสถานละ 7 คน ผู้จัดรายการเฉลี่ยสถานละ 3 คน ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น ผู้ฟังจะใช้วิธีโทรศัพท์เข้าไปพูดคุยด้วย หรือในเวลาพบกันในชุมชน กลุ่มผู้ฟังก็จะมี การให้คำแนะนำกับกรรมการ หรือผู้จัดรายการ ส่วนในแง่มุมมองของ “เพื่อชุมชน” แม้ว่ารายการและวันเวลาออกอากาศจะไม่แตกต่างกัน แต่จุดเด่นก็คือการใช้ภาษา ท้องถิ่นที่ผู้ฟังคุ้นเคยและเนื้อหาของรายการ ตอบสนองความต้องการของชุมชน อย่างเช่นรายการเพลงก็เปิดเพลงตามความต้องการของผู้ฟัง และข่าวสารท้องถิ่นก็มีเนื้อหาที่เป็นการสื่อสารข่าวสารต่าง ๆ ภายในชุมชน

นอกจากนี้ หลักการวิทยุชุมชน ที่ว่าเป็นการดำเนินงานที่ไม่แสวงหากำไรทางธุรกิจและไม่ถูกแทรกแซงจากรัฐและทุนนั้นวิทยุชุมชน ต้องมีค่าใช้จ่ายประจำเดือนที่ต้องเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงาน และส่วนใหญ่สามารถ ระดมทุนจากภายในชุมชนมาสนับสนุนค่าใช้จ่ายเหล่านี้ได้ แต่ก็มีปัญหา ด้านทุนสำรองที่จะต้องใช้จ่ายเมื่อเครื่องส่งเสียและต้องซ่อมแซมหรือซื้อเครื่องใหม่ อย่างไรก็ตาม วิทยุชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้หันไปรับเงินจากโฆษณาเพื่อนำเงินมาใช้ดำเนินงาน เนื่องจากไม่สามารถระดมทุนภายในชุมชนได้ ส่วนการถูกแทรกแซง หรือครอบงำจากรัฐ ทุน

และกลุ่มการเมืองนั้น เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ เนื่องจากวิद्यุชุมชน เป็นพื้นที่สาธารณะ/พื้นที่ การเมืองที่คนทุกกลุ่มอยากเข้ามามีส่วนร่วม การเข้ามา แทรกแซงหรือครอบงำ จึงเกิดขึ้นตลอดเวลาและ มีความหลากหลาย แต่คนทำงานวิद्यุชุมชนส่วนใหญ่ ก็มักไม่คิดว่าตนเองถูกแทรกแซง แต่มีความรู้สึกว่าเป็นความสัมพันธ์แบบเอื้อประโยชน์กันมากกว่า และมีการป้องกันไม่ให้ถูกแทรกแซงก่อน ด้วยการ เซ็นเซอร์ตัวเอง

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการการประเมินศักยภาพตนเอง วัดระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำรายการ วิद्यุชุมชนของผู้ถูกสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำรายการวิद्यุ ชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.91 ลงลงมาคือ ระดับมาก ร้อยละ 32.95

การศึกษาครั้งนี้ แบ่งประเด็นเพื่อหาข้อสรุปการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิद्यุชุมชน

การเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิद्यุชุมชนควรมีองค์ประกอบในหลายภาค ส่วนที่เหมาะสมคณะกรรมการดำเนินงาน และบุคลากรในการผลิตรายการวิद्यุชุมชน อันประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้ผลิตรายการ ผู้กำกับรายการ ผู้เขียนบท ช่างเทคนิค ผู้ดำเนินรายการและวิทยากรหรือ แกร็บเชิญควรมุ่งเสริมสร้างและเรียนรู้ให้บุคลากรมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดทำรายการวิद्यุ ชุมชน คือ มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำรายการวิद्यุชุมชนและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำ รายการวิद्यุชุมชนบทบาทของรายการวิद्यุชุมชนและสามารถเชื่อมโยงเข้าชุมชนได้เห็นประโยชน์ และ ตระหนักในความสำคัญของรายการวิद्यุชุมชนเพื่อการบริการชุมชนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการ จัดทำรายการวิद्यุชุมชน มีพื้นฐานที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับ บทบาท หน้าที่ต่าง ๆ เช่น การผลิต การกำกับ การเขียนบท การควบคุมอุปกรณ์ เป็นต้นมีทักษะคำนิยม และ จริยธรรมเบื้องต้นที่จำเป็นในการจัดทำรายการวิद्यุชุมชนสืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง โดยใช้สติ ปัญญา มีความ รอบรู้ และรอบคอบในการคิด พูด ทำ โดยยึดทางสายกลางในการปฏิบัติมีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบระมัดระวังมีความเสียสละต่อการปฏิบัติงานและมี จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน

แนวทางในการพัฒนาบุคลากรหน่วยงานวิद्यุชุมชน และการเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิद्यุชุมชน สิ่งที่จะส่งเสริมให้หน่วยงานมีการพัฒนานั้น สิ่งที่สำคัญคือจะต้องมีการส่งเสริม การพัฒนาบุคลากรให้ดี โดยเฉพาะการส่งเสริมจรรยาบรรณของบุคลากร ผู้จัดทำรายการวิद्यุ ชุมชน

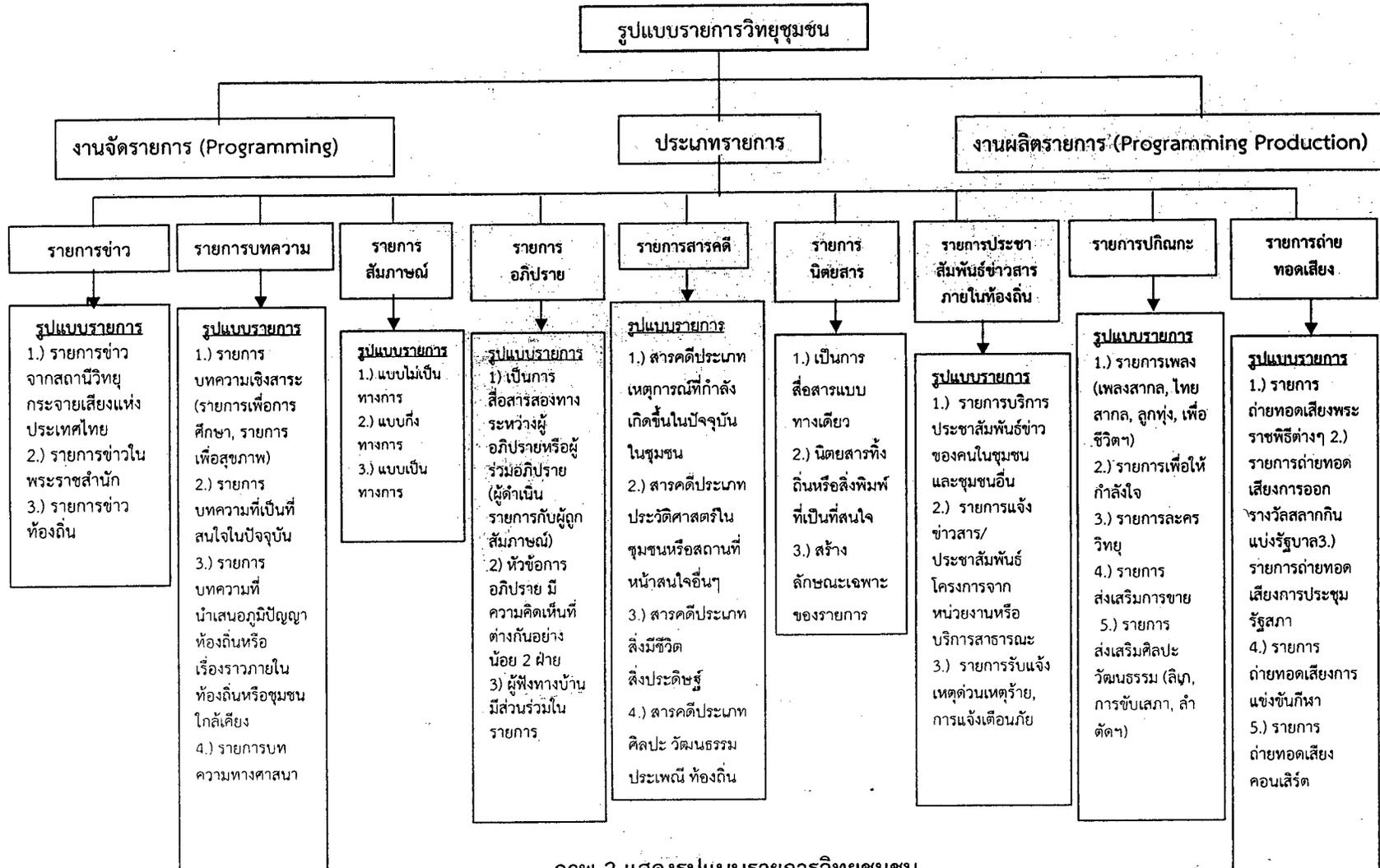
การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือ จัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานีวิद्यุชุมชน ควรมีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร บุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการนโยบายที่สถานีวิทยุชุมชนกำหนดขึ้น

จัดระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และกระบวนการบริหารนโยบาย ให้เอื้อต่อการบริหารนโยบายของสถานีวิทยุชุมชน เพื่อไปจัดการบริหารนโยบายในองค์กร

โครงสร้างที่เหมาะสมของรายการวิद्यุชุมชน เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการทำการส่งเสริมศักยภาพองค์กรที่สำคัญ เพราะถ้าสถานีวิद्यุชุมชนมีโครงสร้างการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีคณะกรรมการดำเนินงานวิद्यุชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ มีแรงสนับสนุนจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้มแข็งแล้ว ย่อมทำให้ สถานีวิद्यุชุมชน นั้นมีศักยภาพเพียงพอที่จะดำรงอยู่เพื่อบริการประชาชนต่อไป

การประเมินสรุปผลการดำเนินงานของสถานีวิद्यุชุมชน ควรมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องการทำวิद्यุชุมชนที่จำเป็นต้องมี เป้าหมายและแง่มุมที่จะประเมินนั้น ต้องมีหลากหลายมากกว่า การประเมินปริมาณผู้ฟังเท่านั้นสถานีวิद्यุชุมชน บางแห่งเท่านั้นที่มีการประเมิน การมีส่วนร่วมในระดับผู้ผลิต และการประเมินผลการมีส่วนร่วมในระดับผู้บริหาร และส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการประเมินผลในระดับนี้ด้วยเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการการบริหารงาน และประเมินเพื่อชี้ให้เห็นถึงศักยภาพในการบริหารงานในวิद्यุชุมชนด้วย

ภาพ 2 แสดงรูปแบบรายการวิทยุชุมชน

2. รูปแบบรายการวิทยุชุมชน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้ถูกสัมภาษณ์ในด้านต่าง ๆ ได้รับความเห็น ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะการจัดทำรูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน ดังนี้

รายการข่าว เป็นรายการรูปแบบหนึ่งที่น่าเสนอข้อมูลเนื้อหาสาระที่ต้องการ ประชาสัมพันธ์มาจัดทำในรูปแบบข่าว เพื่อต้องการให้ผู้ฟังรู้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร เป็นการแสดงแบบตรงไปตรงมาในลักษณะการรายงานข่าว หรือถ้าต้องการให้ผู้ฟัง ได้รับความละเอียดเบื้องหลังความเป็นมา รู้ความสืบเนื่องของเรื่องราวก็อาจเสนอในรูปแบบของกรวีกะระห์ข่าวได้

รายการบทความ ปกติจะเป็นบทสั้นๆ มีความยาวประมาณ 2-5 นาที มีรายละเอียดมากกว่าสเปด ใช้ภาษาง่ายๆ เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระที่ต้องการประชาสัมพันธ์ มาเรียบเรียงเป็นคำพูด เพื่อให้ผู้ประกาศของสถานี เป็นผู้อ่านออกอากาศ ซึ่งอ่านออกอากาศเพียงครั้งเดียว หากเป็นบทความที่มีความยาวมากจะทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย

รายการสัมภาษณ์ เป็นรายการถาม - ตอบ เชิงสนทนาระหว่าง ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้ผู้ฟังได้รับฟังคำพูด ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น ในเรื่องที่ต้องการจะทำการประชาสัมพันธ์ จากแหล่งที่มาของเรื่องนั้น ๆ หรือเหตุการณ์นั้น ๆ เอง เพื่อให้ผู้ฟังสรุปหรือตีความจากคำพูดเหล่านั้นเองโดยไม่มีกรถ่ายทอดความหมายต่อ

รายการอภิปราย เป็นรายการที่เปิดโอกาสให้นักวิชาการ ประชาชนหรือผู้ที่มีความรู้ มาร่วมรายการเพื่อกล่าวถึงเหตุการณ์หรือประเด็นต่างๆที่เป็นที่สนใจ หรือเรื่องราวที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง เป็นการให้ความรู้ ความคิดเห็นที่เป็นทางเลือก หรือมีการเสนอความคิดเห็นในหลาย ๆ ประเด็น โดยผู้ฟังจะได้รับประโยชน์จากการได้รับแง่คิดต่างๆจากผู้จัดและผู้ร่วมรายการ

รายการสารคดี เป็นรูปแบบรายการที่ให้เนื้อหาสาระในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีวิธีการนำเสนอได้หลายลักษณะ โดยมุ่งเสนอประเด็นเนื้อหาในเรื่องเดียวกันที่จะมุ่งการประชาสัมพันธ์แม้ว่าจะมีรายละเอียดกว้างขวางในเรื่องนั้น ๆ และมีความยาวมากกว่ารูปแบบรายการอื่นๆ แต่สามารถใช้เทคนิคของการผลิตรายการ หรือการนำเสนอที่ช่วยให้รายการน่าสนใจได้ โดยในส่วนของเนื้อหา

รายการนิตยสาร เป็นรายการที่นำเสนอ นิตยสารภายในท้องถิ่นหรือจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นการนำเสนอข่าวสารข้อมูลภายในท้องถิ่น ชุมชนการนำเสนอข่าวสารข้อมูลภายนอกท้องถิ่น ชุมชนอื่นเป็นการนำเสนอความรู้ จากสิ่งที่น่าสนใจจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน

รายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในท้องถิ่น เป็นรายการที่นำเสนอ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกิดขึ้นในชุมชน บริการประชาสัมพันธ์ข่าวของคนในชุมชนการขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การบริการสาธารณะการแจ้งเตือนภัยการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย รายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในท้องถิ่น เป็นรายการที่มีความหลากหลาย ในการนำเสนอเนื้อหาสาระ

รายการปกิณกะ เป็นรายการที่จัดอยู่ในวิทยุชุมชน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ รายการเพลง และรายการปกิณกะ การจัดรายการเพลงเพื่อนำเสนอประชาสัมพันธ์ โฆษณาสินค้าหรือผู้สนับสนุนรายการและรายการปกิณกะเป็นรายการที่มีความหลากหลาย ในการนำเสนอเนื้อหาสาระโดยมีรูปแบบที่

สำคัญคือ เนื้อหาสาระมีความหลากหลายและไม่จำเป็นต้องเป็นหัวเรื่องเดียวกันความหลากหลายในแต่ละช่วงจะถูกกำหนดโดยชื่อของช่วงรายการ

รายการถ่ายทอดเสียง เป็นรายการที่ออกอากาศ โดยถ่ายทอดสัญญาณเสียงจากสถานีวิทยุประเภทอื่นๆ เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุกองทัพบก วิทยุการบิน เป็นต้น เพื่อเป็นการถ่ายทอดเสียง ข่าวสาร สาระบันเทิง หรือเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น รายการถ่ายทอดเสียงพระราชพิธีต่าง ๆ รายการถ่ายทอดเสียงการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล รายการถ่ายทอดเสียงการประชุมรัฐสภา รายการถ่ายทอดเสียงการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

3. นโยบายสาธารณะ รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน

การพัฒนากระบวนการสร้างเสริมศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชนและการกำหนดรูปแบบการจัดรายการวิทยุชุมชนจะประสบผลสำเร็จได้ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งขึ้นกับการตัดสินใจและการดำเนินนโยบายหรือกิจการใด ๆ ของภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กำหนดทิศทาง และรูปแบบของสถานีวิทยุชุมชนซึ่งรวมเรียกว่า “นโยบายสาธารณะ รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน”

ดังนั้น “นโยบายสาธารณะ รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน” จึงหมายถึง นโยบายสาธารณะที่แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ในสถานีวิทยุชุมชน ในการกำหนดรูปแบบของรายการและพร้อมที่จะส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็เป็นนโยบายที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชน และมุ่งที่จะให้สถานีวิทยุชุมชนแต่ละแห่งนั้นมีทางเลือกและเข้าถึงทางเลือกในการบริหารจัดการรูปแบบรายการวิทยุชุมชน ที่ดีและเหมาะสมได้

แนวคิดเรื่อง “นโยบายสาธารณะ รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน” จึงเป็นแนวทางเพื่อให้วิทยุชุมชน ได้เป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยและพัฒนาชุมชน อย่างแท้จริง การดำเนินงานวิทยุชุมชน จำเป็นต้องเป็นไปตามหลักการที่แท้จริงและถูกต้อง ของการทำงานวิทยุชุมชน และเพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน บนพื้นฐานของความเท่าเทียมและเป็นธรรมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

โครงสร้างของสถานีวิทยุชุมชนคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการวิทยุชุมชน โดยคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหลาย ๆ ด้านคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนควรมีให้ครบทุกฝ่ายงาน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชน ผู้ที่เข้ามาทำงานในสถานี ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้าน การสื่อสารพอสมควร มีความรู้ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับตามกฎหมายที่กำหนดไว้ มีจรรยาบรรณของนักสื่อสารมวลชนมีความรอบรู้ด้านการผลิต เทคนิคพอสมควร

กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆเกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชนวิทยุชุมชนควรมีการปฏิบัติตามข้อบังคับ ตามกฎระเบียบที่ทางรัฐบาลวางไว้ หรืออาจปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ (ภาค) คือเป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) เพื่อวิทยุชุมชนแต่ละแห่งจะได้

ดำเนินนโยบายไปในทิศทางเดียวกัน กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชน ควรมีการบังคับใช้ และส่งเสริมจรรยาบรรณ ผู้จัดการรายการวิทยุด้วย

สถานีวิทยุชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชนเช่นการจัดกิจกรรมจำหน่ายสินค้าในชุมชน โดยเข้าร่วมกับชุมชน โดยเข้าร่วม องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นั้น ๆ การพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชนต้องสนองตอบชุมชนท้องถิ่น หรือความสนใจของชุมชนเป็นหลัก

การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมและการประสานงานกับสถานีวิทยุชุมชนอื่น ๆ หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานวิทยุชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล สถานีตำรวจ หน่วยงานเอกชน เป็นต้น

การเข้าไปมีส่วนร่วมสถานีวิทยุชุมชนการเข้าไปมีส่วนร่วมสถานีวิทยุชุมชน จัดประชุมสัมมนาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะทั้งสั้นและยาว ผู้ที่จะเข้าร่วมต้องมีความสามารถในการใช้สื่ออย่างดี และเข้าใจสถานการณ์ของพื้นที่ที่ทำอยู่

คุณภาพการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนควรให้ความสำคัญกับ คุณภาพการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชน เพื่อการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

การสนับสนุนในการผลิตรายการจากคณะกรรมการบริหารงานสถานีวิทยุชุมชน (งบประมาณอุปกรณ์ต่าง ๆ ฯ) โดยให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานของหน่วยงานวิทยุชุมชน หรือจากทางรัฐบาลสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องส่งสัญญาณ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชนผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเห็นที่เหมือนและแตกต่างกัน อยู่ 3 ความคิดเห็น คือมีความเห็นว่า วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชน ควรมีวาระอยู่ที่ 1 ปี, 2 ปีและแล้วแต่ความเหมาะสม

การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นติชมเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการรายการวิทยุชุมชนผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเห็นว่า ควรใช้วิธีการสำรวจข้อมูลทางสื่อต่าง ๆ หรือจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผู้ฟังรายการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนสูงสุด

การปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับชุมชนและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ฟัง ขึ้นอยู่กับบุคลากรแต่ละสถานีว่ามีคุณภาพเพียงพอหรือไม่ซึ่งความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของวิทยุชุมชนพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของวิทยุชุมชน คือ วิทยุชุมชนเป็นที่เชิดหน้าชูตาของหมู่บ้าน เป็นการดำเนินงานที่กระจายข่าวสารได้รวดเร็ว และตรงตามความต้องการของประชาชน ให้ความรู้ ข่าวสาร เนื้อหาสาระเกี่ยวกับสุขภาพและข่าวสารของชุมชน มีประโยชน์ต่อชุมชนมาก ทำให้คนในชุมชนได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ อย่างที่ไม่เคยได้รับรู้มาก่อน และทำให้คนฟังได้รับความรู้แทบทุกด้าน (จากบทสัมภาษณ์ของผู้ฟังรายการ)

การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชน ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชน มีการประชุมและทำประชาวิจารณ์ในชุมชน ก่อนการจัดตั้งสถานีและสถานีวิทยุชุมชนที่จัดตั้งขึ้นทำให้คนในชุมชน มีความสามัคคีร่วมมือกันมากขึ้น แล้วแต่ความสามารถของแต่ละสถานีนั่น ๆ สถานีวิทยุชุมชนที่จัดตั้งขึ้นทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคี ร่วมมือกันมากขึ้นการจัดตั้งสถานี และสถานีวิทยุชุมชนที่จัดตั้งขึ้น ทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคีร่วมมือกันมากขึ้น แต่ก็ยังคงเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น เพราะปัจจุบันประชาชน ไม่นิยมฟังรายการจากสถานีวิทยุชุมชน

คณะกรรมการดำเนินงานในสถานีวิทยุชุมชน งบประมาณหรือทุนสนับสนุนการดำเนินงานวิทยุชุมชน มีความเพียงพอคณะกรรมการดำเนินงาน ในสถานีวิทยุชุมชนมีความเห็น ด้านงบประมาณหรือทุนสนับสนุน การดำเนินงานวิทยุชุมชน ไม่มีความเพียงพอ สถานีวิทยุชุมชนจึงต้องมีการบริหารจัดการด้านงบประมาณตามนโยบายบริหารงาน และความสามารถของคณะกรรมการดำเนินงานของแต่ละสถานี

เกี่ยวกับบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการนั้นเนื่องจากวิทยุชุมชนดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไรทางธุรกิจจึงใช้อาสาสมัคร เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ส่วนการบริหารงบประมาณนั้น เนื่องจากยังขาดงบประมาณอยู่บาง สถานีวิทยุชุมชนบางแห่งจึงต้อง จัดหารายได้จาก การเช่าอาคารของผู้ผลิตรายการ ซึ่งเป็นการเช่าเวลาที่มีราคาถูก เพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสามารถในการร่วมผลิตรายการกับทางสถานี และเป็นการเปิดโอกาสทางการสื่อสารให้แก่ชุมชน

การระดมทุนภายในชุมชนเพื่อการดำเนินงานของวิทยุชุมชน ใช้หลายวิธีการ ได้แก่ การทอดผ้าป่า การจัดเลี้ยงน้ำชา การจัดเลี้ยงโต๊ะจีน และการตั้งโต๊ะบริจาคไว้ที่สถานี เป็นต้น

คณะกรรมการการดำเนินงาน มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชน

ความหลากหลายของการจัดรายการวิทยุชุมชนและความร่วมมือประสานงานของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชนเป็นไปตามสัดส่วน ในบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) การเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชน เป็นไปตามนโยบายของแต่ละสถานที่

คุณสมบัติของผู้ดำเนินรายการหรือดีเจ ผู้ดำเนินรายการหรือดีเจ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทางเดียวกันว่าควรมีคุณสมบัติในด้านที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่งาน คือเป็นผู้ที่ผ่านการสอบใบผู้ประกาศ จากกระทรวงต้องได้รับการฝึกฝนอบรมตามสมควร มีการใช้ภาษา ที่ถูกต้องทั้งภาษาทางการ ภาษากัน รู้จักการใช้ภาษาเป็นอย่างดี ควรมีความรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาสากล (ภาษาอังกฤษ) ที่ดีในระดับหนึ่ง

ที่มาของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชนและวาระการดำรงตำแหน่งต้องมาจากความเห็นชอบของคณะกรรมการควรต้องมีการจัดการประชุมและวางวาระการดำเนินการบริหารงานของวิทยุชุมชน ควรมีระยะเวลา 1 ปี เพื่อเป็นการประเมินการทำงานของคณะกรรมการสถานีวิทยุชุมชน

การฝึกอบรมคณะทำงานของสถานีวิทยุชุมชน ทั้งคณะกรรมการบริหารสถานีผู้
ดำเนินรายการหรือดีเจ คณะกรรมการตัวแทนจากชุมชน ต้องมีคณะกรรมการสถานีวิทยุเป็นผู้กำกับดูแล
เรื่องนี้เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน และทำให้เกิดการพัฒนาในสถานีวิทยุชุมชน

ความร่วมมือประสานงานของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชนการสนับสนุน
จากเครือข่ายหรือองค์กรที่ทำงานส่งเสริมวิทยุชุมชน จากการศึกษาวิทยุชุมชนเป็นงานอาสาสมัคร มักมีคนเข้า-
ออกตลอดเวลาจึงส่งผลให้สถานีวิทยุชุมชนกลุ่มตัวอย่างต้องการงบประมาณพัฒนาบุคลากรของสถานีมาก
ที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาบุคลากร ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ ความต้องการรองลงมา
คือ ต้องการวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาช่วยฝึกอบรมวิทยุชุมชนในด้านต่าง ๆ ส่วนความต้องการเทพหรือซีดี
ข่าวสารข้อมูล และคู่มือวิทยุชุมชน

หน้าที่ที่พึงกระทำของคณะกรรมการบริหารสถานีเป็นไปตามสัดส่วน ในบทบัญญัติ
มาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) และเป็นไปตามกรอบนโยบายของสถานี
วิทยุชุมชนของแต่ละแห่ง

กฎระเบียบหรือกรอบการทำงานของสถานีวิทยุชุมชน สิ่งที่สำคัญที่กลุ่มตัวอย่าง
มีความคิดเห็นตรงกัน คือการเคารพกฎระเบียบหรือกรอบการทำงานของสถานีวิทยุชุมชนเป็นไป
ตามสัดส่วน ในบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) ไม่ว่าจะดำเนิน
กิจกรรมใด ๆ ก็ตาม เพื่อลดปัญหาและข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

รายการวิทยุชุมชน

- 1) รายการข่าว
- 2) รายการบทความ
- 3) รายการสัมภาษณ์
- 4) รายการอภิปราย
- 5) รายการสารคดี
- 6) รายการนิตยสาร
- 7) รายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในท้องถิ่น
- 8) รายการปกิณกะ
- 9) รายการถ่ายทอดเสียง

ความพร้อมด้านเทคนิคและอุปกรณ์ เช่น โทรศัพท์เพื่อรองรับผู้ฟังในการโทรศัพท์เข้า
มาร่วมกิจกรรม และยังขาดเครื่องรับส่งสัญญาณที่ได้มาตรฐานคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และระบบ
อินเทอร์เน็ตในการติดตามข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยมากขึ้น

ปัญหาที่พบมากที่สุดของสถานีวิทยุชุมชนก็คือ บุคลากรขาดความรู้ทางเทคนิคการ
ใช้เครื่องส่ง การใช้ซีดี การใช้คอมพิวเตอร์ ฯลฯ และปัญหาการขาดอุปกรณ์ถ่ายทอดสดเป็นปัญหาที่สถานี
วิทยุชุมชนมากที่สุดและปัญหารองลงมาคืออุปกรณ์ในห้องส่งมีไม่เพียงพอและปัญหาอื่น ๆ ที่พบความ
พร้อมด้านอุปกรณ์สนับสนุน เช่น โทรศัพท์เพื่อรองรับผู้ฟังในการโทรศัพท์เข้ามาร่วมกิจกรรม สถานีวิทยุ
ชุมชนมีเครื่องรับส่งสัญญาณที่ได้มาตรฐานสถานีวิทยุชุมชนมีคอมพิวเตอร์ใช้ในการเก็บฐานข้อมูลต่าง ๆ

สถานีวิทยุชุมชนมีระบบการจัดเก็บเอกสารต่างๆที่ดีสถานีวิทยุชุมชนมีความพร้อมด้านการส่งสัญญาณส่วนใหญ่ยังพบปัญหาอุปกรณ์ในห้องส่งการใช้และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ในห้องส่งที่ไม่เหมาะสมบางครั้งก็ส่งผลให้วิทยุชุมชนต้องหยุดดำเนินงานชั่วคราว เช่น กระแสไฟฟ้าที่ไม่สม่ำเสมอ ห้องส่งไม่มีเครื่องปรับอากาศ และสถานีไม่มีสายล่อฟ้า เป็นต้น

การประเมินผล การสำรวจความต้องการในการฟังสถานีวิทยุชุมชนของคนในชุมชนการประเมินสรุปผลการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชนการประเมินสรุปผลการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชนควรมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การทำวิทยุชุมชนที่จำเป็นต้องมี เป้าหมายและแนวมุมที่จะประเมินนั้นต้องมีหลากหลายมากกว่าการประเมินปริมาณผู้ฟังเท่านั้น

สถานีวิทยุชุมชน มีการประเมินผลการมีส่วนร่วมในระดับผู้ฟัง และมีการประเมินอยู่เสมอสถานีวิทยุชุมชน ควรที่จะการประเมิน การมีส่วนร่วมในระดับผู้ผลิตและการประเมินผลการมีส่วนร่วมในระดับผู้บริหาร และส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการประเมินผลในระดับนี้ด้วยเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการบริหารงานในวิทยุชุมชน

สถานีวิทยุชุมชน จะใช้วิธีการ ในการเก็บข้อมูลอาจจะใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน เช่น การใช้แบบสำรวจ / แบบสอบถาม / แบบสัมภาษณ์การดูบันทึกเอกสาร เช่น อัตราการโทรศัพท์เข้ามาบันทึกรายงานผลประชุมของคณะกรรมการบริหารการสังเกตการณ์ เช่น เข้าสังเกตการณ์การจัดการรายการ เป็นต้นและควรใช้การจัดการประเมินเก็บข้อมูลโดยใช้หน่วยงานภายนอกเป็นผู้เก็บข้อมูล และบางสถานีเป็นการถูกประเมินผลการปฏิบัติงานโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากการสำรวจความพึงพอใจโดยมหาวิทยาลัยในห้องที่

1. การสำรวจความต้องการในการฟังสถานีวิทยุชุมชนของคนในชุมชน
2. การประเมินสรุปผลการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน
3. การแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินการ
4. การบันทึกรายละเอียดในการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานีวิทยุ
5. การพัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องในการทำงาน
6. การสำรวจความต้องการในการฟังสถานีวิทยุชุมชนของคนในชุมชน

อภิปรายผล

จากผลสรุปการศึกษา รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน จังหวัดพิษณุโลก มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. การเสริมสร้างศักยภาพ การจัดทำรายการวิทยุชุมชน

สถานีวิทยุชุมชน จำเป็นที่จะต้องทำให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ “ที่มาของนโยบาย” และ “การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย” ตลอดจนต้องมีทัศนคติที่ดีต่อสถานีวิทยุชุมชน โดยเฉพาะบุคคลที่มีส่วนร่วมกับวิทยุชุมชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดกระบวนการคิดและเกิดการศึกษาอย่างรอบด้านเกี่ยวกับนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ที่จะทำขึ้นมา หรือที่เข้ามาเพื่อให้เกิดเป็นนโยบายที่ดีที่สุด มีผลกระทบในทางลบน้อยที่สุด การสร้างนโยบายสาธารณะ รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน สามารถทำได้ตั้งแต่ในระดับเล็ก คือชุมชน ไปจนถึง ระดับใหญ่ เช่นวิทยุเครือข่ายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ถ้าบุคคลากรทุกฝ่ายและประชาชนมีความรู้เท่าทันในการเลือกใช้นโยบาย ในการพัฒนาในแบบต่าง ๆ รู้ว่าสถานีวิทยุชุมชนจะเลือกพัฒนารูปแบบใด และมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการสร้างนโยบายสาธารณะชุมชนก็就会有ความเข้มแข็งขึ้น และพึ่งตนเองได้มากขึ้น ซึ่งจะเกิดผลดีต่อสถานีวิทยุของชุมชนของตัวเองต่อไป

การเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชน ควรมียุทธศาสตร์ประกอบในหลายภาคส่วนที่เหมาะสม คณะกรรมการดำเนินงาน และบุคลากรในการผลิตรายการวิทยุชุมชน อันประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้ผลิตรายการ ผู้กำกับรายการ ผู้เขียนบท ช่างเทคนิค ผู้ดำเนินรายการ และวิทยากรหรือแขกรับเชิญควรมุ่งเสริมสร้างและเรียนรู้ ให้บุคลากรมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน คือ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำรายการวิทยุชุมชนและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน บทบาทของรายการวิทยุชุมชนและสามารถเชื่อมโยงเข้าชุมชนได้ เห็นประโยชน์ และตระหนัก ในความสำคัญของรายการวิทยุชุมชน เพื่อการบริการชุมชน มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน มีพื้นฐานที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับ บทบาทหน้าที่ต่าง ๆ เช่น การผลิต การกำกับ การเขียนบท การควบคุมอุปกรณ์ เป็นต้นมีทักษะค่านิยม และจรรยาบรรณเบื้องต้นที่จำเป็นในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง โดยใช้สติ ปัญญา มีความรอบรู้ และรอบคอบในการคิด พูด ทำ โดยยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องสามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบระมัดระวังมีความเสียสละต่อการปฏิบัติงานและมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานแนวทางในการพัฒนาบุคลากรหน่วยงานวิทยุชุมชน และการเสริมสร้างศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชน สิ่งที่จะส่งเสริมให้หน่วยงานมีการพัฒนานั้น สิ่งที่สำคัญคือจะต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้ดี โดยเฉพาะการส่งเสริมจรรยาบรรณของบุคลากร ผู้จัดทำรายการวิทยุชุมชนการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานีวิทยุชุมชน ควรมีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องพัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร บุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการนโยบาย

ที่สถานีวิทยุชุมชนกำหนดขึ้นจัดระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และกระบวนการบริหารนโยบาย ให้เอื้อต่อการบริหารนโยบายของสถานีวิทยุชุมชน เพื่อไปจัดการบริหารนโยบายในองค์กร โครงสร้างที่เหมาะสมของรายการวิทยุชุมชน เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการทำการ ส่งเสริมศักยภาพองค์กรที่สำคัญ เพราะถ้าสถานีวิทยุชุมชนมีโครงสร้างการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ มีแรงสนับสนุนจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้มแข็งแล้ว ย่อมทำให้ สถานีวิทยุชุมชน นั้นมีศักยภาพเพียงพอที่จะดำรงอยู่เพื่อบริการประชาชนต่อไป และการประเมินสรุปผลการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน ควรมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การทำวิทยุชุมชนที่จำเป็นต้องมี เป้าหมายและแ่งมุมที่จะประเมินนั้น ต้องมีหลากหลายมากกว่าการประเมินปริมาณผู้ฟังเท่านั้น สถานีวิทยุชุมชน บางแห่งเท่านั้นที่มีการประเมิน การมีส่วนร่วมในระดับผู้ผลิต และการประเมินผล การมีส่วนร่วมในระดับผู้บริหาร และส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการประเมินผลในระดับนี้ด้วยเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการบริหารงาน และประเมินเพื่อชี้ให้เห็นถึง “ศักยภาพ” ในการบริหารงานในวิทยุชุมชนด้วยซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ สุระชัย ชูผลกา (2548) เรื่องบทบาทและสถานภาพวิทยุชุมชนไทยกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากอนุมัติจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชน ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพึงติดตามประเมินผลมาตรฐานการดำเนินการ โดยมีสถาบันกลางที่ประกอบด้วยผู้แทนจากกลุ่มภาคประชาชน รัฐ นักวิชาการ ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการทำงานด้านชุมชนและการสื่อสารเข้าร่วมดำเนินการ ในการจัดวางมาตรฐานของวิทยุชุมชน ที่พึงต้องแตกต่างไปจากมาตรฐานกลางของวิทยุกระแสหลัก แต่เหมาะสมและสอดคล้องตามสภาพความหลากหลายของชุมชนในแต่ละภูมิภาค โดยสนับสนุนงบประมาณส่งผ่านสถาบันในการพัฒนาศักยภาพวิทยุชุมชนในฐานะศูนย์กลางจัดอบรมสัมมนาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาหนุนเสริมกระบวนการภาคประชาชนเพื่อยกระดับมาตรฐานวิทยุชุมชนไทยอย่างเป็นระบบ สำหรับการส่งเสริมด้านงบประมาณพึงจัดสรรในเชิงหนุนเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานีวิทยุชุมชนของตน อาทิ การจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินสมทบแบบ “อัตราก้าวหน้า” โดยประเมินเทียบเคียงจากจำนวนเงินบริจาคของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งต้องไม่มีผู้บริจาครายใหญ่ หรือ กำหนดงบประมาณสนับสนุนเป็นสัดส่วนที่สอดคล้องกับจำนวนคณะกรรมการที่เข้าร่วมดำเนินงานภายใต้หลักความเป็นยุติธรรม และเป็นอิสระปราศจากการครอบงำจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด อันเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับวิทยุชุมชน สมเจตนาธรรมแห่งความเป็นพื้นที่สาธารณะและสื่อเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

2. รูปแบบรายการวิทยุชุมชน

รูปแบบรายการวิทยุชุมชนมี 9 ประเภทรายการ คือ รายการข่าว เป็นรายการรูปแบบหนึ่งที่น่าเสนอข้อมูลเนื้อหาสาระที่ต้องการประชาสัมพันธ์มาจัดทำในรูปแบบข่าว เพื่อต้องการให้ผู้ฟังรู้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร เป็นการแสดงแบบตรงไปตรงมาในลักษณะการรายงานข่าว หรือถ้าต้องการให้ผู้ฟัง รู้รายละเอียดเบื้องหลังความเป็นมา รู้ความสืบเนื่องของเรื่องราวก็อาจเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์ข่าวได้รายการบทความปกติดจะเป็นบทสั้นๆ มีความยาวประมาณ 2-5 นาที มีรายละเอียดมากกว่าสเปด ใช้ภาษาง่ายๆ เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระที่ต้องการประชาสัมพันธ์ มาเรียบเรียงเป็น

คำพูด เพื่อให้ผู้ประกาศของสถานี เป็นผู้อ่านออกอากาศ ซึ่งอ่านออกอากาศเพียงครั้งเดียว หากเป็นบทความที่มีความยาวมากจะทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย รายการสัมภาษณ์ เป็นรายการถาม - ตอบ เชิงสนทนาระหว่าง ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้ผู้ฟังได้รับฟังคำพูด ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น ในเรื่องที่ต้องการจะทำการประชาสัมพันธ์ จากแหล่งที่มาของเรื่องนั้นๆ หรือเหตุการณ์นั้นๆ เอง เพื่อให้ผู้ฟังสรุปหรือตีความจากคำพูดเหล่านั้นเอง โดยไม่มีการถ่ายทอดความหมายต่อ รายการอภิปราย เป็นรายการที่เปิดโอกาสให้นักวิชาการ ประชาชนหรือผู้ที่มีความรู้ มาร่วมรายการเพื่อกล่าวถึงเหตุการณ์หรือประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจ หรือเรื่องราวที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง เป็นการให้ความรู้ ความคิดเห็นที่เป็นทางเลือก หรือมีการเสนอความคิดเห็นในหลายๆประเด็น โดยผู้ฟังจะได้รับประโยชน์จากการได้รับแนวคิดต่างๆจากผู้จัดและผู้ร่วมรายการ รายการสารคดี เป็นรูปแบบรายการที่ให้เนื้อหาสาระในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่มีรายละเอียด ในหลายแง่มุม มีวิธีการนำเสนอได้หลายลักษณะ โดยมุ่งเสนอประเด็นเนื้อหาในเรื่องเดียวกัน ที่จะมุ่งการประชาสัมพันธ์ แม้ว่าจะมีรายละเอียดกว้างขวางในเรื่องนั้น ๆ และมีความยาวมากกว่ารูปแบบรายการอื่น ๆ แต่สามารถใช้เทคนิคของการผลิตรายการ หรือการนำเสนอที่ช่วยให้รายการน่าสนใจได้ โดยในส่วนของเนื้อหา อันประกอบด้วยการประชุมประชาสัมพันธ์ชุมชน ท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก หรือจังหวัดใกล้เคียง การนำเสนอในแง่มุมของภูมิปัญญาพื้นบ้าน วิถีชีวิต เศรษฐกิจชุมชน อาชีพ การศึกษานวัตกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน รายการนิตยสาร เป็นรายการที่นำเสนอ นิตยสารภายในท้องถิ่นหรือจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นการนำเสนอข่าวสารข้อมูลภายในท้องถิ่น ชุมชนการนำเสนอข่าวสารข้อมูลภายนอกท้องถิ่น ชุมชนอื่นเป็นการนำเสนอความรู้ จากสิ่งที่น่าสนใจจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน รายการปกิณกะ รายการปกิณกะที่จัดอยู่ในวิทยุชุมชน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ รายการเพลง และรายการปกิณกะ การจัดรายการเพลงเพื่อนำเสนอประชาสัมพันธ์ โฆษณาสินค้าหรือผู้สนับสนุน รายการและรายการปกิณกะเป็นรายการที่มีความหลากหลาย ในการนำเสนอเนื้อหาสาระโดยมีรูปแบบที่สำคัญคือ เนื้อหาสาระมีความหลากหลายและไม่จำเป็นต้องเป็นหัวเรื่องเดียวกันความหลากหลายในแต่ละช่วงจะถูกกำหนดโดยชื่อของช่วงรายการ และรายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในท้องถิ่น เป็นรายการที่นำเสนอ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การเสนอข่าวประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมในท้องถิ่น ชุมชน งานบุญประเพณีต่าง ๆ บริการประชาสัมพันธ์ข่าวของคนในชุมชนการขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การบริการสาธารณะการแจ้งเตือนภัยการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย รายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในท้องถิ่น เป็นรายการที่มีความหลากหลาย ในการนำเสนอเนื้อหาสาระ

3. นโยบายสาธารณะ รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน

การพัฒนากระบวนการสร้างเสริมศักยภาพการจัดทำรายการวิทยุชุมชนและการกำหนดรูปแบบการจัดรายการวิทยุชุมชนจะประสบผลสำเร็จได้ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งขึ้นกับการตัดสินใจและการดำเนินนโยบายหรือกิจการใดๆของภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกำหนดทิศทาง และรูปแบบของสถานีวิทยุชุมชนซึ่งรวมเรียกว่า “นโยบายสาธารณะรูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน” ดังนั้น “นโยบายสาธารณะรูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน” จึงหมายถึงนโยบายสาธารณะที่แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ในสถานีวิทยุชุมชน ในการกำหนดรูปแบบ

ของรายการและพร้อมที่จะส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็เป็นนโยบายที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชน และมุ่งที่จะให้สถานีวิทยุชุมชนแต่ละแห่งนั้นมีทางเลือกและเข้าถึงทางเลือกในการบริหารจัดการรูปแบบรายการวิทยุชุมชน ที่ดีและเหมาะสมได้แนวคิดเรื่อง “นโยบายสาธารณะรูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน” จึงเป็นแนวทาง เพื่อให้วิทยุชุมชนได้เป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยและพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง การดำเนินงานวิทยุชุมชนจำเป็นต้องเป็นไปตามหลักการที่แท้จริงและถูกต้องของการทำงานวิทยุชุมชน และเพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน บนพื้นฐานของความเท่าเทียมและเป็นธรรมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเช่นเดียวกับการศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการรับฟังรายการวิทยุชุมชน มูลนิธิเสียงธรรมเพื่อประชาชน (2552) พบว่า 1. ภาครัฐบาลควรให้การสนับสนุนภาคประชาชน ในด้านการขยายโอกาสและสิทธิอันชอบธรรมในการรับฟังคลื่นวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชนของประชาชนทั่วประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลจากสัญญาณหรือพื้นที่สัญญาณคลื่นไม่ชัดเจน ไม่ควรปิดกั้นหรือรื้อถอนสิทธิการรับฟังข้อมูลข่าวสารสื่อดีมีประโยชน์ของประชาชน แม้ว่าภาครัฐไม่ให้การสนับสนุนแต่ก็ไม่ควรจำกัดสิทธิประชาชน ควรช่วยพิทักษ์รักษาไว้ให้เป็นสมบัติของชาติสำหรับลูกหลานรุ่นหลังสืบต่อไป 2. ประชาชนผู้ที่รับฟังได้รับประโยชน์อย่างมากจากคลื่นวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน เป็นต้นว่า ฟังแล้วชุ่มเย็นจิตใจ เป็นที่พึ่งด้านจิตใจสำหรับคนทุกคนชั้นวรรณะ ทุกกลุ่มอาชีพ ใช้เป็นหลักในการดำรงชีวิตและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุข ธรรมะช่วยส่งเสริมคนดี และคำจูงใจสังคมสงบสุข รมเย็น ถ้าหากว่าธรรมกระจายทั่วโลกทุก ๆ มุมของโลก ใจของมนุษย์ได้สัมผัสธรรม ได้ยินได้ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสอน คำสอนมีแต่คำว่าทำความดีละความชั่วและมีมุมมอง ต่าง ๆ เพื่อนำใจของคนสู่ทางดี ขอรัฐบาลเมตตาโลกเข้าใจธรรม โลกจะร่มเย็นเป็นสุข ประเทศของเราจะได้ร่มเย็นเพราะมีธรรม รัฐบาลควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนออกกฎหมายเพราะคลื่นนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อประชาชน 3. ภาครัฐควรให้ความสำคัญต่อการนำเอาธรรมมาเป็นหลักในการแก้ปัญหาของประเทศ เพราะถือว่าเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ตรงประเด็นของทุก ๆ ปัญหาที่เกิดกับสังคมไทย ในเวลานี้ คือเป็นการแก้ที่ต้นเหตุคือพื้นฐานของจิตใจของคนในชาติ ผู้ใหญ่ในบ้านเมืองจึงควรหันมาส่งเสริมในเรื่องศีลธรรมและพระพุทธศาสนา ให้สมกับที่เราเป็นสังคมพุทธ 4. ประชาชนบางพื้นที่มีปัญหาการรับฟังไม่ชัดเจน บางครั้งมีคลื่นแทรกจากสถานีอื่น จึงควรแก้ปัญหาและขยายสถานีไปยังพื้นที่อื่น ๆ ให้ได้มีโอกาสรับฟังเช่นเดียวกัน

โครงสร้างของสถานีวิทยุชุมชน คณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชน ถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการวิทยุชุมชน โดยคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหลาย ๆ ด้านคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชนควรมีให้ครบทุกฝ่ายงาน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชน ผู้ที่เข้ามาทำงานในสถานี ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านสื่อสารพอสมควร มีความรู้ด้านกฎระเบียบข้อบังคับตามกฎหมายที่กำหนดไว้ มีจรรยาบรรณของนักสื่อสารมวลชนมีความรอบรู้ด้านการผลิต เทคนิคพอสมควรกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆเกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชนวิทยุชุมชนควรมีการปฏิบัติตามข้อบังคับ ตามกฎระเบียบที่ทางรัฐบาลวางไว้ หรืออาจปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ (ภาค) คือเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) เพื่อวิทยุชุมชนแต่ละแห่งจะได้ดำเนิน

แนวนโยบายไปในทิศทางเดียวกัน กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชน ควรมีการบังคับใช้ และส่งเสริมจรรยาบรรณ ผู้จัดการวิทยุด้วยสถานีวิทยุชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชนเช่น การจัดกิจกรรมจำหน่ายสินค้าในชุมชน โดยเข้าร่วมกับชุมชน โดยเข้าร่วม องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นั้น ๆ การพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชนต้องสนองตอบชุมชนท้องถิ่น หรือความสนใจของชุมชนเป็นหลัก การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมและการประสานงานกับสถานีวิทยุชุมชนอื่น ๆ หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานวิทยุชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล สถานีตำรวจ หน่วยงานเอกชน เป็นต้น

คุณภาพการบริหารจัดการ สถานีวิทยุชุมชนควรให้ความสำคัญกับ คุณภาพการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชน เพื่อการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น การสนับสนุนในการผลิตรายการจากคณะกรรมการบริหารงานสถานีวิทยุชุมชน (งบประมาณอุปกรณ์ต่างๆ ฯ) โดยให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานของหน่วยงานวิทยุชุมชน หรือจากทางรัฐบาลสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องส่งสัญญาณ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ที่ทำงานในสถานีวิทยุ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชน ควรมีวาระอยู่ที่ 1 ปี, 2 ปี หรือแล้วแต่ความเหมาะสม การปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับชุมชน และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ฟัง ขึ้นอยู่กับบุคคลากรแต่ละสถานีว่ามีคุณภาพเพียงพอหรือไม่ วิทยุชุมชนเป็นที่เชิดหน้าชูตาของหมู่บ้าน เป็นการดำเนินงานที่ดี กระจายข่าวสารได้รวดเร็ว และตรงตามความต้องการของประชาชน ให้ความรู้ ข่าวสาร เนื้อหาสาระเกี่ยวกับสุขภาพ และข่าวสารของชุมชน มีประโยชน์ต่อชุมชนมาก ทำให้คนในชุมชนได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ อย่างที่ไม่เคยได้รับรู้มาก่อน และทำให้คนฟังได้รับความรู้ในหลายๆด้าน การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชน ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในชุมชนมีการประชุมและทำประชาพิจารณ์ในชุมชน ก่อนการจัดตั้งสถานีและสถานีวิทยุชุมชน ที่จัดตั้งขึ้นทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคีร่วมมือกันมากขึ้น แล้วแต่ความสามารถของแต่ละสถานีนั้น ๆ สถานีวิทยุชุมชนที่จัดตั้งขึ้น ทำให้คนในชุมชน มีความสามัคคีร่วมมือกันมากขึ้น แต่ก็ยังคงเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น เพราะปัจจุบันประชาชนไม่นิยมฟังรายการจากสถานีวิทยุชุมชน ในส่วนของงบประมาณหรือทุนสนับสนุนการดำเนินงานวิทยุชุมชน ก็ยังคงไม่พอเพียงต่อการพัฒนาหรือดำเนินงานของสถานีชุมชน ดังนั้นจึงต้องมีการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณตามนโยบายบริหารงาน และความสามารถของคณะกรรมการดำเนินงานของแต่ละสถานี เกี่ยวกับบุคคลากรและงบประมาณในการดำเนินการนั้นเนื่องจากวิทยุชุมชนดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไรทางธุรกิจ จึงใช้อาสาสมัคร เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ส่วนการบริหารงบประมาณนั้น เนื่องจากยังขาดงบประมาณอยู่บาง สถานีวิทยุชุมชนบางแห่งจึงต้อง จัดหารายได้จากการเช่าอาคารของผู้ผลิตรายการ ซึ่งเป็นการเช่าเวลาที่มีราคาถูก เพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสามารถในการร่วมผลิตรายการกับทางสถานี และเป็นการเปิดโอกาสทางการสื่อสารให้แก่ชุมชนการระดมทุนภายในชุมชนเพื่อการดำเนินงานของวิทยุชุมชน ใช้หลายวิธีการ ได้แก่ การทอดผ้าป่า การจัดเลี้ยงน้ำชา การจัดเลี้ยงโต๊ะจีน และการตั้งโต๊ะบริจาคไว้ที่สถานี เป็นต้น

คณะกรรมการการดำเนินงาน มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชน ความหลากหลายของการจัดรายการวิทยุชุมชน และความร่วมมือประสานงานของคณะกรรมการที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชนเป็นไปตามสัดส่วน ในบทบัญญัติ มาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) การเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชน เป็นไปตามนโยบายของแต่ละสถานที่ คุณสมบัติของผู้ดำเนินรายการหรือดีเจ ผู้ดำเนินรายการหรือดีเจ ควรมีคุณสมบัติในด้านที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่งาน คือเป็นผู้ที่ผ่านการสอบใบผู้ประกาศ จากกระทรวงต้องได้รับการฝึกฝนอบรมตามสมควร มีการใช้ภาษา ที่ถูกต้องทั้งภาษาทางการ ภาษาถิ่น รู้จักการใช้ภาษาเป็นอย่างดี ควรมีความรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาสากล (ภาษาอังกฤษ) ที่ดีในระดับหนึ่ง และด้านที่มาของคณะกรรมการ ที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชนและวาระการดำรงตำแหน่ง ต้องมาจากความเห็นชอบของคณะกรรมการ ควรมีการจัดการประชุมและวางวาระการดำเนินการ บริหารงานของวิทยุชุมชน ควรมีระยะเวลา 1 ปี เพื่อเป็นการประเมินการทำงานของคณะกรรมการสถานีวิทยุชุมชน ด้านการฝึกอบรมคณะทำงานของสถานีวิทยุชุมชน ทั้งคณะกรรมการบริหารสถานี ผู้ดำเนินรายการหรือดีเจ คณะกรรมการตัวแทนจากชุมชน ต้องมีคณะกรรมการสถานีวิทยุเป็นผู้กำกับดูแลเรื่องนี้ เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน และทำให้เกิดการพัฒนาในสถานีวิทยุชุมชน ความร่วมมือประสานงานของคณะกรรมการ ที่ทำงานในสถานีวิทยุชุมชน การสนับสนุนจากเครือข่ายหรือองค์กร ที่ทำงานส่งเสริมวิทยุชุมชน จากการศึกษาวิทยุชุมชนเป็นงานอาสาสมัคร มักมีคนเข้า ออก ตลอดเวลาจึงส่งผลให้สถานีวิทยุชุมชน ต้องการงบประมาณพัฒนาบุคลากรของสถานีมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาบุคลากร ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของคนทำงาน ความต้องการรองลงมา คือต้องการวิทยากรผู้ เชี่ยวชาญ มาช่วยฝึกอบรมวิทยุชุมชนในด้านต่าง ๆ ส่วนความต้องการเทพหรือซีดี ข่าวสารข้อมูล และคู่มือวิทยุชุมชน หน้าที่ที่พึงกระทำของคณะกรรมการบริหารสถานี เป็นไปตามสัดส่วน ในบทบัญญัติ มาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) และเป็นไปตามกรอบนโยบายของสถานีวิทยุชุมชน ของแต่ละแห่ง กฎระเบียบหรือกรอบการทำงานของสถานีวิทยุชุมชน สิ่งที่สำคัญที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตรงกันคือการเคารพกฎระเบียบหรือกรอบการทำงาน ของสถานีวิทยุชุมชนเป็นไปตามสัดส่วน ในบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) ไม่ว่าจะดำเนินกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม เพื่อลดปัญหาและข้อขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

รายการวิทยุชุมชน ประกอบด้วย รายการข่าว รายการบทความ รายการสัมภาษณ์ รายการอภิปราย รายการสารคดี รายการนิตยสาร รายการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในท้องถิ่น รายการปกิณกะ รายการถ่ายทอดเสียง

ความพร้อมด้านเทคนิคและอุปกรณ์ เช่น โทรศัพท์เพื่อรองรับผู้ฟังในการโทรศัพท์เข้ามาร่วมกิจกรรม และยังขาดเครื่องรับส่งสัญญาณที่ได้มาตรฐานคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และระบบอินเตอร์เน็ตในการติดตามข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยมากขึ้นปัญหาที่พบมากที่สุดของสถานีวิทยุชุมชนก็คือบุคลากรขาดความรู้ทางเทคนิคการใช้เครื่องส่ง การใช้ซีดี การใช้คอมพิวเตอร์ ฯลฯ และปัญหาการขาดอุปกรณ์ถ่ายทอดสดเป็นปัญหาที่สถานีวิทยุชุมชนมากที่สุดและปัญหารองลงมาคืออุปกรณ์ในท้องส่งมีไม่เพียงพอ และปัญหาอื่น ๆ ที่พบ ความพร้อมด้านอุปกรณ์สนับสนุน เช่น โทรศัพท์เพื่อรองรับผู้ฟังในการโทรศัพท์เข้ามาร่วมกิจกรรมสถานีวิทยุชุมชนมีเครื่องรับส่งสัญญาณที่ได้มาตรฐาน สถานีวิทยุชุมชนมี

คอมพิวเตอร์ใช้ในการเก็บฐานข้อมูลต่าง ๆ สถานีวิทยชุมชนมีระบบการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ที่ดี สถานีวิทยุชุมชนมีความพร้อมด้านการส่งสัญญาณ ส่วนใหญ่ยังพบปัญหาอุปกรณ์ในท้องส่ง การใช้และการบำรุงรักษา อุปกรณ์ในท้องส่งที่ไม่เหมาะสม บางครั้งก็ส่งผลให้วิทยุชุมชน ต้องหยุดดำเนินงานชั่วคราว เช่น กระแสไฟฟ้าที่ไม่สม่ำเสมอ ท้องส่งไม่มีเครื่องปรับอากาศ และสถานีไม่มีสายล่อฟ้า เป็นต้น

การประเมินผล วิธีการประเมินผลนโยบายสาธารณะ รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน วิธีการประเมินผลนโยบายสาธารณะ รูปแบบการจัดทำรายการวิทยุชุมชน ด้วยข้อจำกัดของเครื่องมือสร้างนโยบายสาธารณะ การประเมินผล จึงเป็นกลไกและเครื่องมือที่เหมาะสม ในการสร้างนโยบายสาธารณะที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการพิจารณาผลกระทบอย่างรอบด้านบนพื้นฐานของความเป็นธรรมและเท่าเทียม เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและสร้างทางเลือกที่ดีที่สุด โดยหลักการ วิธีการประเมินผลจากนโยบาย คือการประเมินทิศทางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานีวิทยชุมชน ทิศทางการเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้น ในลักษณะของการแสดงให้เห็นลักษณะของการเปลี่ยนแปลงโดยชัดเจน หรือเป็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลของนโยบายสาธารณะนั้น ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินจะใช้เครื่องมือต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง อย่างสมเหตุสมผล และเป็นที่ยอมรับได้ ได้แก่ เครื่องมือชุมชน เช่น การสัมภาษณ์บุคคลแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ฟังรายการ เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เช่น รายการบันทึกการขอความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชนบันทึกการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ควรใช้กับสถานีวิทยชุมชน ที่มีการดำเนินงานไม่เกี่ยวข้องเชิงธุรกิจ ซึ่งขณะนี้ยังเป็นการผสมผสานระหว่างวิทยุชุมชนกับวิทยุเชิงธุรกิจ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ควรทำวิจัยสถานีวิทยชุมชน ผสมผสานกับเชิงธุรกิจเพื่อทำให้สามารถทางงบประมาณมาใช้ในการบริหารงาน และพึ่งพาตนเองได้